

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe sase luni
20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane.
Ziarul apare Martea, Joia și Sâmbăta

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», Strada
Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefranțate se refuză. —
Articolele nepublicate nu se înșapăză.

= Prețul inserțiunilor, după învoeală =**Abonamentele și inserțiunile**

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Ro-
mân», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Bănatul și sărbii

Comisiunile teritoriale din conferența
păcii dela Paris au desbătut în mai multe
ședinte problema bănățeneană.

Temeuriile, invocate de sărbi pentru
împărțirea Bănatului, sunt următoarele:

1. Partea cea mai cu vlagă a neamului
sărbesc, — zic că, — este tocmai aceea,
care trăiește astăzi în mijlocul românilor
bănățeni: la sărbii d'acolo nu se poate
renunța, (deși nu-s decât ceva peste 200
de mil).

2. Dacă Bănatul întreg ar fi al ro-
mânilor, săr naște neințelegeri și conflicte
între regatul sărb și roman.

3. Sărbii din Bănat, părăsiți de frații
lor, nu săr putea afirma în fața elemen-
tului românesc, care este cu mult mai
spontnic decât cel sărbesc. Va, să zică,
sărbii ar fi coproțiti în cătiva ani de
numărul covârșitor al românilor.

4. O Românie Mare stăpână peste
Bănat ar amenința Sârbia în deosebi Valea
Moravei (1).

5. Belgradul sărbesc, dacă România
ar ajunge până la Dunăre, ar trebui să
incepe de-a mai fi capitala Sârbiei, pri-
mejdjuță de vecina România, și sărbii ar
fi nevoie să-și aleagă altă capitală. La
atăta «umilire» Belgradul nu se poate
supune.

Acestea sunt «temeiurile», admise
— cum se vede — din partea comisiunii
teritoriale.

Români au răspuns așa:

1. Dacă se imparte Bănatul cu sărbii,
400 de mil de români bănățeni ajung sub
stăpânire sărbescă, — va să zică cu mult
mai mulți, decât ar fi sărbii sub domnie
română.

2. Conflictice și neințelegeri se vor ivi
și atunci, când Bănatul va fi împărțit.

3. Români bănățeni, dată pe mână
sărbești, săn cu mult mai expusi prigo-
nirilor, dacă avem în vedere felul de tră-
tament, de care se împărțășesc frații no-
stri din Valea Timocului, și cruzimile
recente sărbești comise față de români
din Bănat.

4. Cu nimic nu se poate dovedi, că
România ar voi să atace Sârbia prin Valea
Moravei; din contră, România ar avea in-
terești să-i dea ajutor, când Sârbia ar fi
atacată de-o a treia putere.

5. Stratificarea capătalei la centrul ţării
este o afacere curat internă.

Grație acestea nefrești, statorite de
conferența păcii, învederă că nu pot fi
durabile.

Și dacă totuși se crește așa, motivele
adversare vor ieși odată la lumini.

Ear români nu se vor rușina de ele,
ci poate alii.

Program de lucru

II.

Eră ziua de 16,28 Septembrie 1868,
după introducerea erei constituționale în
Ungaria de atunci. Românii greco-orienta-
ni din Ardeal și Ungaria la întrerovenirea
și la mijlocirea mitropolitului Săguna,
lui s'a permis să se adune în o mare adunare
bisericescă pentru a se reguli și ei pe
bazele constituționale și democratice în cele
biserici.

Săi s'au adunat aici la Sibiu toți ro-
mâni ortodoxi din Ardeal și din părțile
ungurene prin reprezentanții săi, 90 de
membru, 30 din cei și 60 mireni. Aceasta
mare adunare bisericescă, numită de atunci
încoace congres național bisericesc, o a
deschis Marele Mitropolit Andrei Saguna
în o cuvântare frumoasă, clasnică în care
a făcut istoricul luptelor sale de 20 de
ani în fruntea bisericii române din Ardeal.
Cuvântarea aceasta ar trebui să o cetească
în zi de generație de azi, spre a cunoaște
bine starea bisericii.

Arătând urșita invidioasă, care veacă
de-arând apăsat mitropolitii noastre,
care a adus unirea la începutul veacului
al 18, căderea noastră sub sărbii în cele
biserici, trecând la anul 1848 la luptele
grele cu absolutismul austriac între anii
1850—1860 la învercere mitropoliei noa-
stre, și la cestiuinea vitală modalitatea
dării care va avea a se constituи Mitropo-
litul și Episcopii noștri pe viitor, a continuat:

«Obiectul acesta l-am tractat noi Arhieșii
în Sinodul din 16 August 1865, și am aflat unanim,
ca Noi arhieșii nu suntem competenți a tracta
acest obiect fără întrerovenirea reprezentanților
clerului și poporului credincios din întreaga mi-
tropolie, prin urmare, că numai un congres na-
țional român este competent de a tracta acest
obiect cu valoare de drept. De aceea acest Si-
nod Arhieșilor a așternut Maiestatii Sale în
acest înțelies reprezentanținei sa, expunând acolo
și modul conchimării și îl înserăt unui asemenea
congres bisericesc față cu elaborarea modului
de constituire al Mitropolitului și Episcopilor
spre viitor precum și cu elementele constitu-
tive dintr-o mitropolie.

Mai departe: Deci pe baza canoanelor bis-
tericești recunoscute prin articolul de lege IX
din 1808 m'am înțeles cu Preașfintii Domni
Episcopi pentru sorocul ținerii acestui congres
național bisericesc, și am aflat de bine a se
conchimă acela pe ziua de azi, adepă pe 10
Septembrie.

Ea domnilor, că am sjuns a vedea con-
gresul cel mult dorit al provinciei noastre mi-
tropolitane a tuturor românilor de religie grec-
o-românească din Ungaria și Ardeal,

Ea Domnilor Congresul acesta însoțit,
care îl reprezintă Domnile Voastre!

Ea Domnilor, timpul în care el acordă
grele, cari de 20 de ani zace pe umerii mei,
și care trebuie să o suport singur după pos-
iționarea mea, cecace, o cuprins în organismul sfintei
maicii noastre biserici, căc' n'am putut să ne
organizăm până acum bisericește.

Cum am condus eu până acum treaba cea
greie și problematică a relinăflării mitropoliei
noastre? Despre aceasta judecă prezentul și vi-
itorul.

Mai departe.... n'am făcut nici o măsură
volnică în treaba inflințării mitropoliei, el fiind
impediat de împrejurări de a mă putea con-
sulta cu bărbății noștri am lucru și singur spre
ajunerea dorințelor noastre bisericesc, precum
fini impunere canonică, dar nu spre intro-
ducere și stabilirea unui absolutism jerarhic,
care în lăsările lamele cea mai lămuritoare doveză,
Dacă astfel, când Ti-ai venit Te... Noulă fer-
salime, lărși lumina și mărtirea Domnului peste
biserica și răsărit, — depun cu desăvârșire odihnă
suflătoare totală competență legislativă și ad-
ministrativă a bisericii noastre naționale la mă-
rinde congresului prezent și celor viitoare con-
grese, căci singure sunt reprezentantele legale
și canonice a întregii noastre provincii mitro-
politane, prin urmare competente de a dure și
conduse trebile administrative-economice biseri-
cști, școlari și fundaționale.

Dacă astfel încojo depun și responsabilitatea
pentru ulteriora sorte a bisericii în mărinde
acestui congres și viitoare, că și măngâi, căci
cutez să zic că eam însăzări am slergat, nici
în desert m'am ostenit. Filip, II, 16; că n'am
alerget că și cu nimii și fiu bătut văduzului,
Cor. I, c. IX, v. 26, că lupă bună m-am hupat,
curgea am plinit, și credința am păzit, II, Tim.
IV, 7, și că astăzi pot să mă rug de Dumnezeu,
ca acum să mă slobozească pe mine în pace,
căci văzur ochii mei mărturie lui, care a
pregătit-o înaintea felii tuturor românilor de
religie grădășită din Ungaria și Ardeal, Luca
II, 29-31.

In momentele acestea mari, cari fac în bi-
serica noastră ecumenică o epocă însemnată
mă rog de Dumnezeu prea umili, ca congre-
sal nostru prezent și cele viitoare să desvoile
după statul său să dumnezeze astfel de afaceri,
cară să merită de a fi caracterizate de carte a
unui născut fiu său, a Domnului și Mântuitorului
nostru Iisus Christos, scrisă nu cu negreala,
ci cu Duhul Dumnezeului celui viu, nu în table
de piatră, ci în tablele cele trupesti ale înimii
Domnilor Voastre, și ale înimii membrilor dela-
viilelor congreselor, pentru că numai astfel făcând
Tu, nouă ferusalime, Te vel înom, și vel justifică
în fapt, că Ti-ai venit Te lumina, și că mărtirea
Domnului iarăși peste time a răsărit, și că această
casă Tatăl o a zidit, Fiul o a întărit, și Duhul
săntă o sănăt. Care toate fie. Amen!

Cu cuvântarea așa spicuită a deschiș
Marele Săguna congresul, care a votat
statutul nostru Organic, și cum este el
azi, căci sunt puțini schimbările, care s'au
făcut la dorința guvernului.

La încheierea congresului deputatul Gheorghe Ioanoviciu, secretar de stat în ministerul de culte, pe acel timp lucru mare pentru noui români ortodoxi, mulțămînd mitropolitului Șaguna, că a prezentat congresului aceasta mare lucrare, însă constată: că noi români gr.-or. adunându-ne din toate părțile Ucrainei și ale Transilvaniei ne-am văzut cu frăție întruniti pe terenul autonomului bisericești; teren de aci înainte garantat, necontestat și necontestavă, și pe acest teren am zidit templul libertății confesionale și naționale, și cu organismul stăvărînt nu am asigurat libertatea consimțînței, și propriașea nemăpedicată printr-o calea culturală, fără care nici un popor nu poate deveni însemnat între popoare, într-național.

La cuvințele acesteia Șaguna a răspuns:

Înainte de a enunța cuvântul din urmă pentru adunarea noastră, am să vă spun, că cătă cred, cumic nu numai membrii congresului acesta, ci și fiecare membru al provinciei noastre mitropolitane, văzând cele ce s-au făcut aici în congres, s'a convins, că nu e nime în provincia noastră mitropolitana oșpe și nemerică, ci e membru îndrepărtit și activ la biserică noastră. Pe ce basă este pusă, și ce reguli are, le spun cu toții.

Temelia societății noastre bisericești este lumina luminilor și răsăritul răsăriturilor, este de o fîltă adusă în lume și în neamul omenește, căreia toți acela, caru-nu și fac să fie vreun idoli clopiți, i se închină. Nu numai Dvoastră, ci și reprezentătorii provinciei mitropolitane noastre, ci fiecare membru și ei potă fi convins, că toți suntem împreună lucrători ai unui Dumnezeu, și că sănătatea în urma legilor fundamentale ale religiei noastre zdirea lui Dumnezeu, casa și locasul lui. Toste aceste instituții ale bisericii noastre ne conving despre aceea, că sănătatea egali îndrepărtită cu toții, că într-o lucestă nu este nici o deosebire, și că prin urmare este o libertate pe băsă pozitivă în asociațiunea noastră bisericească.

Noi voi Domnilor nici cu prilejul acesta să ostenește atenția Dvoastră, deci să-mi fie erat a zice numai: că efectul lucrărilor noastre mai departe atâtăna dela Dvoastră. Asa doar și Vă spune multe în momentele acestea ale despartirii, esența acestora este înstă: *Să fîți răvnitori legii, să dotați sufletele Analelor pentru legătură părinților voștri; aduceti și amintirea de lucrările lor, car le-a făcut întră generațiunile lor, a căror următori sănătatea noastră, și veți luă mărire mare și nume etern. Amen.*

Că glăzii de clopot sună în urechile noastre, în inimile noastre, cuvintele Marelui Mitropolit Șaguna, cuvintele rostită în zile mari, pentru zile mari. Zile mari au fost acelă, în care nu-a dat nouă bisericii celei vîră constituția bisericii, și cu ea și răspunderea pentru soarta bisericii, și zile mari sănătate cele de azi, când biserica noastră trece spre a se contopă în biserică mare ortodoxă a României mari.

FOISOARA

Catechismul bunei creșteri

— Pentru mamele noastre —

(Urmare)

Părintii lui Nicușor timpul liber nu și-l petrecuau la călăruș, ci în familie, în mijloc copilașilor, învățându-i încrengături: *să fie de onoare*. Aceste povetă bune aduc rodul lor binecuvântări: iubirea neînțermătură față de scumpii lor părinti!

4. Grădina de copii

Legile țării spun, că unde numai se poarte comunale, bisericiale, societățile și toți oamenii de bine, să sără în ajutorul statului ridicând pentru micuții dela 3–6 ani grădini de copii.

Aș fi o fericire dacă în fiecare sat pe langă o bună școală primăriă ar fi și căte o grădină de copii. Unde aceasta nu s-ar putea înființa, din cauza cheltuielilor, s-ar putea întocmai un azil statornic sau cel puțin unul de vară.

La sfârșină învățătorului s'a înființat în sat o societate a femeilor, în frunte cu cocalo-

Avea înaintea noastră totă răspunderă pentru soarta bisericii.

In constituția bisericii noastre nimeni nu e nemerică, nime nu e steauă, toți sătemi membri activi, egali, dar toți cu grea răspundere.

Trecem în Mareea biserică ortodoxă română cu moștenirea eredită dela Mirele Șaguna. Trecem plini de bucurie, că a sosit și pentru biserică noastră ziua mantuirii, că a strălucit și asupra ei lumina Domnului.

Sălă acuma și te bucură, Sloane! Încheiaga acumă toți România în o singură biserică mare românească, în o singură biserică națională, și organizașii de jos din parohie până sus la mitropolie pe bazele largi ale Constituției bisericești, plus fiecare la locul său, la lucruri, vom înainta, ne vom consolida, ne vom perfecționa, înăguindu-mă fiecare cu dragoste, căci zilele grele sănt, și vom intemeia aici pe pământ împăratia lui Dumnezeu; care fie, fie.

Dela Asociația clerului

Aviz. Primind canticăta de hărție necesară pentru tipărirea *Analelor congresului preoților ortodoxe române*, jină la Sibiu, rugăm să se anunțe cu posibilitatea toți cei ce vorbește să aiă această publicație, ca să ne putem orienta asupra numărului exemplarelor de tipărit.

Membrii Asociației clerului vor primi Analele cu preț redus.

Rugăm stăruitor pe toți preoții bisericii noastre să binevoiască și să intre în sirul membrilor Asociației, plătind taxa anuală de 50 cor. ori (întră căt prin postă nu se pot trimite parale) avizându-ne că vor să fie luati în lista membrilor, ce se va tipări în Anale.

Anunțurile și taxa membrilor să se transmită la adresa casierului preot P. Moroșu, Sibiu, strada Seiler Nr. 8.

Convocare. Membrii comitetului central al Asociației clerului ort. român să intărușă să participe la sedința comitetului ce se va jină în 19 Iunie (2 Iulie) a. c. în ediția Seminarului „Andreiante” la orele 9 a. m. Din comitet fac parte următorii domni, din Arhidiceza: Dr. I.

boerului, care și-a pus ca scop susținerea unei grădini de copii.

Încă la toamna Nicușor și alii tovarăși de joc vor cerea această școală, unde o domnișoară învățătoare II va învăță să cante, să se joace, și cu mințilelor lor să facă jucării plăcute.

Mamele, care fiind ocupate cu lucru căpătul, erau silite să și lase copilașii singuri acasă, acum sănt veseli că-pot da în grădă unei femei, care le dă o bună creștere, îl deprinde să vorbească, să spue versuri, cântece și să se joace cuminte. Când vor trece la școală primă, totă învățătură de acolo va fi mai ușoară, dacă cercețează și grădina de copii.

Orice părinte înțelegea că își va trimite și va sprinji aceste instituții care vîră o neprețuită binefacere asupra viitorilor noștri, în care neamul își vede puterea lui dă măne.

Să nu rămăne să și chiar cătun, unde să fie o grădină sau azil pentru copiii!

5. Cum s'a desvoltat Nicușor

La sfârșină anului al 2-lea Nicușor căntărea 12 kg. De aici înainte crește anual cu căte 2, respective 1 kg. Când era de 5 ani căm-

Lupaș, Dr. Seb. Stanca, St. Meteș, Dr. I. Broșu, Aurel Nistor, P. Moroșu; din dieceza Aradului, secția consistorială din Arad: Dr. Gh. Ciuhanda, Procopie Givăescu, Petru Marseu, Atanasie Todan, Dr. V. Filip, Aurel Iancu, Mihail Cosma; secția consistorială din Oradea mare: Petru E. Papp, George Teaha, Petru Popa, Vasile Popovici, Simion Iacob, Ioan Dronca, Zaharie Moga; din dieceza Caransebeșului: Andrei Ghidiu, Dr. I. Sărba, Dr. Moise Ienciu, Petru Ieremică, Sinesie Bistreanu, Petru Bernaz, Coriolan Buracu.

La ordinea zilei: importante probleme de organizare.

Sibiul, la 6/19 iunie 1919.
Dr. Vasile Sajtu Dr. Nicolae Bălan
președintele Asociației secretarul Asociației.

Extras dinordonanța Nr. 21 și 25 (Modificată)

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) Acei care sără rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc., vor comunica, colporta, comentă, în orice chip, stiri fie adeverate, fie înimaginare, sau păreri relative la operațiunile de răsboi, situația și dislocația trupelor, dispozițiunile autoritaților militare, sau orice chestdi privitoare la armata română.

2. Aceasta infracție se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvărsit în scop de a spiona, sau trăda, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare, în timp de răsboi.

Unificarea bisericii

Sâmbătă s'a jinut la manăstirea din Sinaia prima consfătuire privitoare la unificarea bisericii din vechiul regat cu bisericiile ortodoxe din Ardeal, Basarabia și Bucovina.

Au participat la consfătuirea dela Sinaia ministrii Dr. C. Angelescu și V. Goldis, I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen, P. S. Sa Episcopul Miron Cristea, delegați facultăților de teologie din București și Cernăuți, precum și delegați din Ardeal și Basarabia.

tărea cam 18 kg. fetițele căntăresc numai 17. Fetițele dela 11–15 ani, cresc anual cu 4–5 kg în greutate; băieți dela 15–18 cresc și mai mult. La fetițe când sunt de 16 ani, băieți de 19 ani începe a fi creșterea mai staționară. De aici înainte depun mai multă grăsim și mușchi.

Tabloul următor ne arată cum s'a desvoltat Nicușor dela 2–6–18 ani.

Estată

	Greutate în kilograme	înainte
La finea anului al 2-lea	13-2	12-0
• • •	3	15-4
• • •	4	10-8
• • •	5	19-3
• • •	6	21-1
• • •	7	29-0
• • •	8	24-9
• • •	9	26-8
• • •	10	29-4
• • •	11	32-1
• • •	12	34-9
• • •	13	38-2
• • •	14	42-6
• • •	15	51-0
• • •	16	57-1
• • •	17	62-7
• • •	18	69-0

(Va urma).

Circulară

către toate oficile protopresbiterale ortodoxe române din arhieiceza Transilvaniei.

Onoratul Consiliu Dirigent român, resortul cultelor și al instrucțiunii publice, cu data 19 Mai a. c. Nr. 4685, la reprezentanța acestui Consistoriu din 30 Aprilie a. c. Nr. 3365 a dispus, ca adusele de scumpere pe seamă preotimii noastre, suma de căte 300 coroane lunare, să se solvească și capelașilor pentru lunile trecute Noemvrie și Decembrie 1918, Ianuarie, Februarie și Martie 1919.

Despre aceasta onoratul oficiu protopresbiteral, spre ulterioră afacere, este în cunoștință.

Sibiu, din ședința Consistorului arhieicezian, ca senat bisericesc, înținută la 4 Iunie 1919.

Consistorul arhieicezian.**Soldatul român și bolșevicii**

Generalul Popovici, comandanțul grupului de divizii din Basarabia, a făcut ziarului *Basarabia* din Chișinău următoarele declarări:

«**Soldatul român și oferirea care-l conduce, sănătatea lor și plini de avânt. Disciplina domnește în armată tot aja de neînțeleptă, ca în eroicele epopee din operațiile noastre dela Marășești, Rămași și Oituz.**

In ce privește forțele bolșeviste, care se află dealungul Nistrului, chiar dacă aceste forțe ar întrece pe ale noastre, — armata română cu spiritual său de viație, cu experiența și capacitate în luptele cu germanii, are încredere desăvârșită că va apăra frontul în cele mai bune condiții și că orice încercare bolșevică va fi imediat înfrântă».

Afaceri administrative

Vineri, în 7/20 Iunie, consideranții arhieicezian în sedință plenără extraordinară, luând act de ședință extraordinară a comitetului protopresbiteral din tracțiul Zarandului, înținută în 1/17 Iunie, a. c. sub președinte ad hoc al membrului din comitet, *Nicolae Pipo*, paroh în Ormăndea, a ascunsat glasul unanim al comiteffului, și cu considerare și la interesele familiei reprezentanților protopreబi *Vasile Dămianu*, a instituit de administrator protopresbiteral pe parohul *Pompiliu Piso*, din comuna Cărpiniș.

Totodată cu părere de râu a luat act de spre acceea, că protopopul *Petru Popovici* din Abrud, care încalecă telegrafic a fost însărcinat să reprezinte consistorul la înmormântarea protopresbiterului răposat *Vasile Dămianu*, și se conduce ceremoniile prohodului, n-a putut împlini misiunea aceasta, fiind tocmai atunci în o misiune oficială la alegera de paroh în comună Zlatna; dar și altcum telegramă despre trimiteră să la înmormântarea numitului protopresbiter, din cauza grelelor pedezi de comunicare, a primit-o prea tarză.

Ce occașie înmormântarea numitului protopresbiter s-a lăsat înălță de a se face o colectă, în scopul de a înființa un fond în amintirea răposului protopop *Vasile Dămianu*, care timp de 35 de ani a condus cu mult zel și interes tracțiul Zarandului, și toate instituțiile administrative și culturale ale românilor ortodoxi din acel colț de țară, odinioară fălă ro-mânoasă din Zarand.

Lăsat act de înținta deamnă și vrednică a comitetului protopresbiteral. Se respectă pe sine, cine respectă amintirea oamenilor, caruia lucrat o viață întreagă, având în vedere numai binele obținere.

Bardul de la Mircești

In aceste vremuri de eroism românesc, să împlină o sută de ani de la nașterea accluia, care a cântat pe *Peneș-Carcanul*, și acela care a avut visul să devină adevărată a ostisului român:

Plecă-nam nou din Vaslui

Și cu sergentul zece,

Și nu era, zău, nimănui

Ju-pept înmă rece.

Aniversarea acestui centenar trebuie să fie un prilej de a ne duce că gândul plăsă de admirarea la marele sărbătoritor al poesiei române, la bardul din Mircești, al cărui nume vremea nu a făcut, decât să-i o veșnică străluțire.

Alecsandri a fost lira care a răsunat la toate adierele suflului românesc, și de aceea a fost astăzi de variață producția sa literară, atât de deosebită dela o fază la alta.

Arta lui Alecsandri a exprimat suflul epocii, și cum el a fost contemporan cu renașterea României, care s-a făcut în mod verighios, poezia lui Alecsandri se schimbă de la an la an.

Rare ori se pot întâlni astfel, în istoria literară, un mai mare contrast între producții umui alesă autor, ca între *Coana Chiriga*, sau *Forța dela Sadagura*, și *Ovidiu*, ori *Făntâna Blanduziei*.

Poezia lui Alecsandri poate fi răsfătuitoră. Ea este lirică și romantica; și epică și descriptivă, și portătoare de armonie a admirării față de bravura ostasului dela 1877, precum este, în pastele, pictura literară a plurilor poetice de Grigorescu.

Si această înținuire între poezia lui Alecsandri cu suflul societății românești explică valoarea acestei poezii, ca și rangul ei în istoria literară a noastră... (V.)

Stirile zilei

Data Academie. Academia română a realescă președinte pe Dr. P. Poni, și a ales ca vicepreședinti pe dr. I. Al. Brătescu-Voinești, Dr. Onofriu și Dr. H. Hepites.

Profesorii francezi în Sibiu. Distinși oaspeți, profesorii universitării francezi, sosiind în 18 i. c. la Sibiu, au vizitat Catedrala noastră, muzeul Asociației și alte instituții din oraș. Să facă în aceeași zi, după amiază, o excursiune la Săliște, unde au fost întâmpinați de întreg poporul comunei.

Părintele protopop *Lupu*, în cuvinte elocvente latine, salută pe învățăți Franței și slăvește cultura latină, care unește România de marea ei soră, Franța.

Viu emojonat răspunde de *Lucien Poincaré*, profesorul francez în Sibiu. Distinși oaspeți, laudă virtuile conservatorie ale poporului român, și în mijlocul furtoaselor ovăzuri decide că Ardealul este și va fi pe vecie al românilor, iar jara sau, Franța, va continua să apere *foate* dreptele aspirațiunii ale unui popor vrednic, liberez și îngrijorat, nelințepărat a frajilor săi din apus.

Consiliul Dirigent a dat la ora 8 seara o masă în cîinstea profesorilor. Au lăsat cuvântul la acest prilej, dr. V. Brâncise și O. Goga. A vorbit în urmă cu *Poincaré*, închinând pentru latinitatea comună și pentru unirea veșnică a Transilvaniei cu România.

Inmormântarea protopopului V. Dămian. Dumineca 15 i. c. a fost înmormântat la Brad, protopopul *Vasile Dămian*, care a murit în spitalul din Cluj.

Venerabilul protopop era de 65 de ani. Ca deputat național al cercului Baia de Criș, ca membru al difterelor instituțiilor culturale și economice protopopul Dămian a desfășurat o activitate neobosită. Hârticul protopop odihnește în pace în pământul liberat al Ardealului.

Pedește morătă. Pretorul Diviziile 6 a. în sedințele de la 27 și 28 Mai a. c. a condamnat pe indivizii mai jos notăți, pentru diferite abateri, după cum urmează:

1. Farcas Iosef, din Kenderis, trei luni închisoare, 2. Molnar Sandor, din Oradea Mare,

1800 lei amendă, și Szénás Ferent, din Oradea Mare una lună închisoare, — pentru că au contravenit la Ordonația Nr. 25 al I. C. T. T. 4. Oă Devșo, din Oradea Mare 1000 lei amendă, pentru că a contravenit la Ordonația Nr. 25 al I. C. T. T.

Alergă de preot în Zlatna. Tinându-se Dunărea, în 15 Iunie a. c., sinod parohial electoral în parohia Zlatna (tracțiul Abrud) pentru alegera de preot, dintre 4 concurenți a fost aleș cu majoritate absolută în favoarea înțelutului teologie *Gheorghe Popescu* din Valea-Dosului.

Bulgari la Paris. Din Sofia se anunță, că s'a făcut lista delegaților bulgari la conferința păcii. În delegație s'au ales membri din toate partidele politice. Plecarea la Paris se va face îndatăce germani și austrieci vor semna preliminările de pace.

Păcatele și prostile bolșevice. Statul Turciei în ultimul timp terorează bolșevicii domnești în toată Ucraina. După ce au furat toate odijidile, obiectele de aur și argint de prin biserică, le-au transformat în cearșafuri, clăburi, birouri sau școală de propagandă bolșevică.

Religia nu se mai predă în școală, ci este înlocuită cu învățătură(!) bolșevică.

Preții au fost obligați să scoată singuri îconeane și să atârne în locul lor chipurile fruntașilor bolșevici.

Cei care nu ascultă, sănă impușcați pe loc, sau arestați și exilați în Iașinul Rusiei.

Din Turda. Primim: Către abonații «Foile Noastre». : Depărtașa-se din Turda într-un peronul de redacție, ca să urmeze cursul de profesori din Cluj, am fost nevoie să săiez apărăția folină la toamnă. Cei ce au plătit abonamentul pe anul întrig, nu vor fi scuțați, penătrucă lunile acestea de vară, cat nu a apărut, nu li vom socoti. În nădejde, că în Septembrie vom putea reapeara cu puteri-inioite, rugăm pe On. abonați și cititori ai foile să ne păstreze și pe atunci bunăvoie și încredere de până acum. Dr. Valer Moldovan.

Geșt frumos de săptămână prietenie. Parohul din Sremti (protopești, Albă-Iulia), Parintele Ioan Neagoe, în semn de sinceră prietenie și pietate față de lăbului său prieten decedat *Romulus Platou*, fost paroh în Turnișor, a binevoit un meciu cu 200 cor, la «Legatul presbiteral Romulus Platou, pentru ajutorarea copiilor săraci aplicată la mesecii cu doruri de Crăciun». Legatul se va atâșa la fondul *Ioan Vasa*, ce are aceeași menire. Pentru primos exprimă sincere mulțumiri și *Vasile Tordășianu*, președintul Reuniunii meșterilor săbieni.

Trenuri la Bâile din Ocna. Într-o săptămână următoare trenuri:

Tr. 3418 pleacă din Sibiu la	8.20 a. m.
" " "	2.00 p. m.
" " "	4.02 "
" " "	12.04 "
" " "	3.37 "
" " "	8.09 "

Pentru aceste trenuri sunt valabile biletele de vecinăstire și biletele de tur-retur.

Da căine voiește a călători la Ocna și înapoi cu trenul de persoane, este indatorat a-și scoate bilet valabil pe distanță chiometrichă 31—40 (bilet de carton), deoarece biletele de vecinăstire și biletele tur-retur pentru tren de persoane nu sunt valabile.

Teatre in Sibiu

Cinematograful Orășenii, Piața Hermann. Directoră: D-na Emil Toth.
Marți și Miercuri: Dramă extraordinară. În primul rol cu artista *Mia May: Hilda și moartea*.

Incepul la ora: 9 seara.

Cinematograful Agaile, Strada Schevitz. Directoră: D-na Emil Toth.
Marți și Miercuri: *Vizita Regelui Maria în Franța*.

Incepul la ora: 9 seara.

Nr. 207/919.

(150) 1-3

„FRĂȚIA“

Institut de credit și economii, societate pe acții în Agnita.

Convocare

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «FRĂȚIA», se invită la

a XII-a adunare generală ordinată,

care se va ține în Duminică în 6 Iulie st. n. 1919, la 2 ore d. a., în localul oficiului protop. din Agnita.

Ordinea de zi:

- Deschiderea și constituirea adunării.
- Raportul și propunerea direcției și a comitetului de supraveghiere cu privire la bilanț și la contul profit și pierdere; distribuirea profitului curat și darea absolutului pe anul de gestiune 1918.
- Fixarea mărcelor de prezență pe anul 1919.
- Alegerea unui membru în direcție pe durata de 6 ani și a unui membru în comitetul de supraveghiere pe durata de un an.
- Statorirea capitalului social după a 3-a emisie.
- Modificarea statutelor.

Domnii acționari, cari voiesc să participe la adunare în persoană sau prin plenipotenți, sunt rugați să-și depună la cassa institutului acțiile eventuale documentele de plenipotență cel mult până la 5 Iulie st. n. a. c. la 12 ore din zi.

Dacă numărul acționarilor prezenti sau al acților reprezentate nu va fi deajuns pentru a se putea aduce decizuni valide, adunarea generală se convoacă din nou pe ziua de 13 Iulie st. n. a. c. în localul și la ora susindicate, și se va ține cu același program, fără privire la număr, în sensul §§-ilor 27 și 34 din statut.

Agnita, la 16 Iunie 1919.

(151) 1-1

Directiunea

Activă	Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1918	Pasivă
Cassa	10,930,76	
Escort	57,745,04	
Credite personale hipotecare	39,342,62	
Credite cambiale hipotecare	13,571-1	
Credite personale	0,458-	
Efecte	85,950-	
Acțiuni dela bănci	10,600-	
Realități	439,54	
Cont curent	124,223,53	
Spese de proces	73,47	
	348,039,25	
		K f
Capital		82,645-
Fond de rezervă	4,498,52	
Fond special de rezervă	3,273,07	
Fond cultural	100,48	
Fond de pens.	855,46	8,733,53
Depuner.		237,498-
Dividende neridicate		3,175-
Tanțime neridic.		89,17
Creditori		9,140,55
Interese transforare		750,90
Profit curat		6,910,30
	348,039,25	

Debit	Contul Profit și Pierdere	Credit	
	K f	K f	
Interese: după depuneri	6,490,36	Interese: de escort	3,969,57
Salare	2,135-	de cambiali hipotecare	2,683,04
Spese curente	2,038,54	de credite personale	703,73
Marce de prezență	148-	de credite personale hipotecare	7,204,80
Dare direcția	1,154,80	Venite dela efecte	2,530,84
Dare de 10%, după interese de dep.	649,64	Venite dela acțiuni	365,20
Competiția de timbru	46,82	Interese de cont curent	2,018,12
Profit curat	6,910,30	Proviții	104,26
	19,580,46	19,580,46	

Agnita, la 31 Decembrie 1918.

DIRECȚIUNEA:

Nicolae Gavrea m. p.

I. Pareu m. p.

Ioan Savu m. p.

Emanuil Dutcuș m. p.

Ilie Șirbeiu m. p.

Vasile Boca m. p.

Examinând conturile prezente le am aflat exacte.

Agnita, la 6 August 1918.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Ioan Băcilă m. p. Dr R. Curta m. p. președ. Ioan Oros m. p. Militon Berghea m. p.
Ioan Vătăsan m. p. revizor expert al «Solidarității».

Concurs

Pentru posturile învățători din comunele mai jos însemnate se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. Berghiu. — 2. Cisnă. — 3. Răchita Purcăreț și 4. Săslorii, cu salar căte 600 Cor. dela comuna bisericăescă. Restul întregie dela stat.

5. Daia, două posturi și 6. Laz, un post cu salar de căte 200 Cor. dela comuna bisericăescă și întregie dela stat.

7. Pianu și Iosă două posturi pentru a salar dela comuna bisericăescă pentru unul Cor. 700, iar pentru al doilea Cor. 200. Restul întregie dela stat.

8. Planul de sus cu salar de Cor. 500 dela comuna bisericăescă și întregie dela stat. Pentru toți învățătorii se asigură cușter și grădină în natură ori reluat în bani.

Invățători, cari vor fi instituți sunt dator să instruie și în scăala de repetiție, și Dumineca și sărbătoarea se conduce copiii la biserică și să căute cîte ei în cor la s. liturgie.

Cerările instruite cu observarea normelor în vigoare, sănt a se înainta în termenul urmat subsemnatului oficiu protopresbiteral, având concurență ca înainte de alegeră să se prezenteze poporului în biserică spre a-și arăta deșteritatea în cîntărî.

S e b. g., 3/16 Iunie 1919.

Oficial protopresbiteral.

Sergiu Nedea -
protopresbiteral.

Nr. 321/1919.

(141) 2-3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școală conf. gr. or. română din Curtulești Cetății de peastră, prin această publică concurs în «Telegraful Român» cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumenile sunt:

1. Salariul legal și anume: din repartitie pe popor 200 cor.; ajutor permanent dela P. V. Consistor 100 Cor.; întreg restul dela stat votat sub nr 10837/1913 ministerial.

2. Cvarții deplin corespunzător și grădină școlară în natură, lângă școală.

3. Lemnlele necesare de foc, aduse acasă.

Concurenții să-și înainteze petițile provăzute cu documentele de lipsă subsemnatului oficiu protopopeștilor în termenul indicat și să se prezinte în comună spre a se afirma ca concurenți,

Lăpușu-lungurești, la 13 Mai 1919.

Oficial protopresbiteral gr.-or. român al tractului Cetatea de peastră în contelegeră cu comitetul parohial.

Audrel Ludu
protopop.

Nr. (148) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasă a două din comuna Hălchiu, protopopiatul Brașovului.

Beneficiile sunt:

Concurenții sănt dator: ca în termen de 30 zile dela cîtei încă publicare în «Telegraful Român» să căute și să predice și dacă e preot să slujească; și să-și înainteze petițile lor insotite de toate actele, cari se cer, oficiului protopopeștilor român ortodox al Brașovului.

Din ședința Comitetului parohial jînătă în 12 Mai 1919.

George Pravăț
președinte
Aprobă.

Ştefan Găruia
secretar

Dr. V. Saftu
protopop.